

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 1974 של הממשלה מיום 07.07.2024 .

1974. תוכנית להעצמה ולפיתוח חברתי כלכלי ביישובים הדרוזים ברמת הגולן
לשנת 2024

המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה, מר יוסי שלי, מציג את עיקרי ההצעה.

מזכיר הממשלה מציין כי התוכנית להעצמה ולפיתוח חברתי-כלכלי ביישובים הדרוזים הובאה לפני הממשלה ביום 30.6.2024 והיא קיימה דיון ארוך ופרטני בהשתתפות רוב חברי הממשלה שלאחריו ראש הממשלה קיים פגישה עם נציגי העדה הדרוזית. הנוסח המונח על שולחן הממשלה כעת הוא למעשה נוסח מתוקן שגובש בהסכמת ראשי העדה הדרוזית. החלטה נוספת בנושא תובא לאישור הממשלה במסגרת גיבוש תוכנית חומש.

השרה להגנת הסביבה מציינת כי משרדה יפנה לקרן לשמירת הניקיון בבקשה להקצות כ-25 מלש"ח (5 מלש"ח עבור סיוע ביישובי רמת הגולן ו-20 מלש"ח בגליל ובכרמל) עבור מערך איסוף וטיפול של פסדים ופגרים וכן טיפול במפגעי פסולת למיניהם. השרה מבקשת לכלול תוספת תקציבית זו בנוסח ההחלטה.

(11 קולות בעד ; 2 קולות נגד ; 1 קול נמנע)(*)

(*) חלק מהשרים השאירו הצבעתם בכתב

מ ח ל י ט י ם , בהמשך להחלטות הממשלה מס' 717 מיום 28.11.2021 (להלן – החלטה 717), מס' 708 מיום 2.7.2023 (להלן - החלטה 708), מס' 891 מיום 27.8.2023 ומס' 1230 מיום 7.1.2024 ועל יסוד עבודת המטה שבוצעה על ידי הרשות לפיתוח כלכלי חברתי ביישובים הדרוזים והצ'רקסים במשרד ראש

מזכירות הממשלה

הממשלה (להלן – הרשות לפיתוח כלכלי חברתי או הרשות), במטרה להמשיך ולחזק את היישובים הדרוזים ברמת הגולן:

1. לקבוע תוכנית להעצמה ולפיתוח כלכלי חברתי ביישובים הדרוזים ברמת הגולן לשנת 2024, בדגש על המטרות ומטרות המשנה כדלקמן:

א. **האצת התכנון המפורט ביישובי התוכנית:** (א) קידום התכנון המפורט (ב) פיתוח והקמה של תשתיות ומוסדות ציבור (ג) התחדשות עירונית ופיתוח המרקם הוותיק.

ב. **העצמת הרשויות המקומיות וחיזוקן:** (א) שיפור חוסן הכלכלי (ב) פיתוח מקורות הכנסה (ג) התייעלות ארגונית ושיפור השירות לתושב.

ג. **העצמה כלכלית וקהילתית לשיפור איכות החיים של תושבי יישובי ההחלטה:** (א) קידום תעסוקה איכותית, קידום תעסוקת נשים (ב) חיזוק החוסן החברתי והביטחון האישי והקהילתי (ג) קידום ופיתוח מיזמי מסחר ותיירות.

ד. **קידום החינוך וההשכלה:** (א) המשך צמצום הפערים בתחום החינוך, לימוד השפה העברית מגיל צעיר (ב) עידוד השכלה גבוהה, איכותית ומותאמת לשוק התעסוקה העתידית.

הגדרות:

א. "יישובי התוכנית" או "רשויות התוכנית" - כמפורט להלן.

יישוב	מס' תושבים	מעמד מוניציפלי
מגידל שמס	11,818	מועצה מקומית
בוקעת'א	6,961	מועצה מקומית
מסעדה	4,300	מועצה מקומית
עין קיניא	2,564	מועצה מקומית
סה"כ	25,643	

ב. "ועדת היגוי" - כמפורט בסעיף 10 בהחלטה זו.

2. **משרד הפנים - תגבור התקציב השוטף לרשויות התוכנית:** להנחות את משרד הפנים להקצות סך של 18 מלש"ח בשנת 2024 לצורך תגבור הצרכים המוניציפאליים השוטפים של רשויות התוכנית נוכח השלכות המלחמה ולטובת תגבור התקציב השוטף של יישובי התוכנית. הקצאת

התקציב וחלוקתו בין יישובי התוכנית יבוצעו בהתאם לקריטריונים לחלוקת התקציב שגובשו בעקבות החלטה 717, על-ידי משרד הפנים, אגף התקציבים במשרד האוצר, בתיאום עם הרשות ובהתאם ליעודים שיקבעו על ידי צוות זה לטובת מטרות שעולות בקנה אחד עם השיקולים להכרזה על היישובים כאזור עדיפות לאומית כפי שפורטו בהחלטה 717. לטובת כך יוקצה למשרד הפנים סך של 18 מלש"ח בשנת 2024 מהסכום הקבוע בסעיף 14 שלהלן.

3. משרד הבינוי והשיכון:

א. **תכנון:** לשם ביצוע תכנון סטטוטורי מפורט בקרקע מעורבת (בבעלות מדינה ובבעלות פרטית) מרובת בעלים או קרקע פרטית מרובת בעלים ביישובי התוכנית, יקדם משרד הבינוי והשיכון תכנון מפורט, לרבות תוכניות איחוד וחלוקה ותוכניות לצורכי רישום ביישובי התוכנית. לשם ביצוע האמור, יוקצה למשרד הבינוי והשיכון סך של 4 מלש"ח בשנת 2024 מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

ב. **פיתוח תשתיות במרקם הוותיק והסרת חסמים:** להטיל על משרד הבינוי והשיכון לפעול לביצוע פיתוח ושיקום תשתיות בשכונות ותיקות ביישובי התוכנית ובכללן ניקוז מי גשם למניעת הצפות, תשתיות חשמל, תקשורת ומפגעי בטיחות והסרת חסמים, לרבות הקצאת תקציב לפינויים בלתי כלכליים, רכישת נכסים ושיפוי בגין הפקעת קרקע פרטית לצורכי ציבור, בהתאם לכללים שקבע צוות היישום בהמשך להחלטה 717. לשם ביצוע האמור בסעיף זה, יוקצה למשרד הבינוי והשיכון סך של 10 מלש"ח בשנת 2024 מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

ג. צוות היישום שהוקם לעניין זה בהחלטת הממשלה מס' 716 מיום 28.11.2021 ישמש כצוות היישום לעניין יישום סעיף 3 להחלטה זו.

4. משרד החינוך:

להנחות את משרד החינוך להמשיך במהלך שנת הלימודים התשפ"ה את הפעילות בתחום החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי באותה מתכונת שנקבעה בהחלטה 717. היקף התוכנית יעמוד על סך של 7 מלש"ח, מתוכם 6 מלש"ח לטובת החינוך הפורמאלי ו-1 מיליון ש"ח לטובת החינוך הבלתי פורמלי. לצורך כך יקצה משרד החינוך מתקציבו סך של 3 מלש"ח בשנת 2024 וכן יוקצה לו סך של 4 מלש"ח בשנת 2024

מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו. התוכנית תיתן מענה בתחומים שלהלן:

א. **חינוך פורמלי:** התוכנית תכלול פעולות לשיפור הידע, היכולות והמיומנויות של התלמידים ביישובי התוכנית לאורך הרצף החינוכי, בין היתר על ידי תגבור פעילויות, הקמת עוגנים ויוזמות חינוכיות כמו רווחה חינוכית, פעולות לשיפור האקלים החינוכי, שיפור והצטיידות מעבדות מדעים לכל שכבות הגיל, טיפול וליווי משפחות לתלמידים בסיכון, תגבור מקצועות ליבה ואומנויות, עידוד מצוינות, לרבות בבחינות הבגרות ופעולות לשיפור השליטה בשפה העברית הדבורה לאורך הרצף החינוכי, טיפוח מנהיגות ופיתוח מקצועי בקרב הצוותים החינוכיים ועידוד תלמידי בתי ספר ללימודים גבוהים וחינוך לקריירה.

ב. **חינוך בלתי פורמלי:** התוכנית תכלול חיזוק תחומי המצוינות ומנהיגות והובלת השינויים בקרב התלמידים ביישובי התוכנית, פעילות בלתי פורמאלית החל מחינוך טרום חובה ועד החינוך העל יסודי והתיכונים, ותכלול חוגים, פעילות חברתית, העשרה וחינוך סביבתי תוך דגש על מענים לאורך הרצף החינוכי בהתאם לצורך ומענים דיפרנציאליים בין יישובים ובחירת המענים ברמה הבית ספרית כולל מתן מענה לתנועות וארגוני נוער.

5. **משרד הרווחה והביטחון החברתי - תגבור שירותי רווחה:** להנחות את משרד הרווחה והביטחון החברתי להמשיך ולתגבר את הפעילות בתחום הרווחה ביישובי התוכנית בשנת 2024 בהתאם לתוכנית ולקריטריונים להקצאת הסכום שנקבעו בעקבות החלטה 717, במימון ממשלתי מלא, בהשקעה כוללת של 3 מלש"ח, שיוקצו למשרד מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

6. **משרד העבודה:** להנחות את משרד העבודה לפעול לטובת המשך שילוב וקידום תעסוקתי של האוכלוסייה הדרוזית, בכלל זאת, מרכזי הכוון תעסוקתי, תוכניות הקניית כישורי בסיס ומיומנויות תעסוקתיות, הכשרות מקצועיות ותמיכה בלימודי הנדסאות וקידום תוכניות תעסוקה ביישובי התוכנית בדגש על קידום תעסוקת נשים. לצורך יישום סעיף זה, בשנת 2024, משרד העבודה יקצה מתקציבו סך של 1 מלש"ח וכן יוקצה למשרד העבודה סך של 1 מלש"ח מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

7. **המשרד לביטחון לאומי - הרשות הלאומית לביטחון קהילתי:** להנחות את המשרד לביטחון לאומי להרחיב את תוכניות הרשות הלאומית לביטחון קהילתי ביישובי התוכנית בתחומי המניעה, הטיפול והשיקום,

לרבות פריסת תשתית טכנולוגית (מצלמות ומערכים) למתן מענה יישובי או אזורי, בהתאם לתבחינים מקצועיים שיקבע המשרד, הכול בהלימה להחלטת הממשלה מס' 549 מיום 24 באוקטובר 2021 ותוך דיווח לצוות היישום הקבוע בה. לצורך כך, בשנת 2024 המשרד לביטחון לאומי יקצה מתקציבו סך של 1 מלש"ח וכן יוקצה למשרד לביטחון לאומי סך של 1 מלש"ח מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

8. **משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי:**

א. **תקצוב למבני ציבור:** להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לסייע לרשויות התוכנית לכיסוי חלקן בתכנון, בפיתוח ובתקצוב תוכניות שבהן אושרה לפי הוראות כל דין הקמת מבני ציבור וכן לפיתוח שיפוץ והצטיידות של מבנים כאמור ובכלל זה מבנים במימון מפעל הפיס ובמימון המועצה להסדר ההימורים בספורט (טוטו). לצורך כך יוקצה למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי סך של 5 מלש"ח בשנת 2024 מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

ב. **מיתוג ומיזמי תיירות:** להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי להמשיך בשנת 2024 ביישום התוכנית למיתוג תיירות וכן בפיתוח מיזמי תיירות בכלל יישובי התוכנית. לצורך כך, בשנת 2024 המשרד יקצה מתקציבו סך של 0.5 מלש"ח וכן יוקצה למשרד סך של 0.5 מלש"ח מהסכום הקבוע בסעיף 14 להחלטה זו.

9. **המשרד להגנת הסביבה:**

הממשלה מנחה את המשרד להגנת הסביבה לפנות להנהלת הקרן לשמירת הניקיון בבקשה כי תבחן, בכפוף לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984 והתקנות שעל פיו, להקצות סכום של עד 5 מלש"ח עבור הקמת מערך איסוף וטיפול של פסדים ופגרים, מבתי עסק ושטחים פתוחים שביישובי התוכנית, לרבות איסוף ו/או טיפול במפגעי פסולת למיניהם בתנאים שתקבע הקרן. סך התקציב יוקצה בין יישובי התוכנית באופן הבא: 30% יחולק באופן שווה בין כל רשויות ההחלטה ו-70% ממנו יוקצה ביניהם באופן יחסי למספר התושבים בהם.

10. **תוכנית חומש 2025-2029:**

להנחות את משרד ראש הממשלה ומשרד האוצר לבחון גיבוש של תוכנית חומש חדשה לפיתוח היישובים הדרוזים ברמת הגולן לשנים 2025-2029 אשר תיתן מענה מיטבי לסגירת פערים ולצורכי רשויות התוכנית הנ"ל, בהתאם לעבודת המטה שמקדמת הרשות לפיתוח

כלכלי חברתי. בהתאם לבחינה כאמור, התוכנית תובא לאישור הממשלה עד סוף חודש אוקטובר 2024.

11. ועדת היגוי:

ועדת ההיגוי לפי החלטת הממשלה מס' 1975 מיום 7.7.2024 המובאת לאישור הממשלה במקביל להחלטה זו ושעניינה העצמה ופיתוח חברתי כלכלי ביישובים הדרוזים והצ'רקסים בגליל ובכרמל לשנת 2024 תפעל באותו האופן ותהיה בעלת אותן סמכויות גם באשר להחלטה זו.

12. הרשות לפיתוח כלכלי-חברתי ביישובים הדרוזים והצ'רקסים:

א. הרשות לפיתוח כלכלי חברתי תהיה אחראית על תכלול התוכנית, ריכוזה ומעקב אחר יישומה ע"י משרדי הממשלה ורשויות התוכנית אל מול ועדת ההיגוי.

ב. הרשות לפיתוח כלכלי חברתי תרכז את עבודת ועדת ההיגוי.

13. המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה שהחלטה נוגעת לעניינם ימנו גורם מקצועי בכיר אשר ירכז את עבודת משרדם בכל הקשור לדיווח לרשות, לוועדת ההיגוי ולגיבוש תוכנית העבודה ויישומה. גורם זה ידווח לרשות לפיתוח כלכלי חברתי בתוך 30 יום מקבלת החלטה זו על התקדמות תוכנית העבודה במשרדו ועל חסמים, פערים או כשלים בביצועה וישתף פעולה באופן מלא עם הרשות. ריכוז התוכנית על ידי הגורם המקצועי יבוצע אל מול הגורמים הממונים במשרדים ומול רשויות התוכנית הרלוונטיות והרשות בהתאם לצורך ולסוג הפעילות שנקבעה.

א. יישובי התוכנית, כתנאי למתן תקציבי ההחלטה, יתחייבו לדיווח באופן ובתדירות הנדרשים וישתפו פעולה עם הרשות לפיתוח כלכלי חברתי בהתאם לנוהל דיווח שיפורסם על ידיה בתוך 60 ימים ממועד קבלת החלטה זו. למימוש סעיף זה, ימנה ראש הרשות עובד בכיר מטעמו לביצוע האמור.

ב. הרשות לפיתוח כלכלי חברתי תפעל בשקיפות מרבית ותפרסם לציבור את מסגרת המדידה של התוכנית ועדכונייה על אודות סטטוס היישום ועמידה ביעדי ההחלטה.

ג. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מתחולת סעיפים 154-158 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית

מזכירות הממשלה

לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 ביחס להטבות הניתנות מכוח פרק כ"ו לחוק האמור.

14. יישום התקציבים שהוקצו לפי החלטה זו ייעשה בכפוף לכל דין, בפרט פעולות מסוג תקצוב, רכש או תמיכות אשר תבוצענה, בין השאר, בהתאם להנחיות החשב הכללי והיועצת המשפטית לממשלה וליתר הכללים הרלוונטיים בנושאים אלו, לרבות בעניין מניעת כפל מימון. יישום התקציבים בדרך של תמיכה במוסדות ציבור לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ייעשה במסגרת מבחני תמיכה כלליים בפעילות הנתמכת הנדונה, ככל שישנם.

15. בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך מימון החלטה זו, יוקצה סך כולל של 57 מלש"ח בשנת 2024 מתוך הסכומים כדלקמן:

א. סך של 10.5 מלש"ח מתקציבי המשרדים כמפורט בסעיפי ההחלטה לעיל.

ב. סך של 46.5 מלש"ח מתוך הסכומים שיועדו בחוק התקציב הנוסף לשנת 2024 להחלטות ממשלה בעניין פיתוח חברתי כלכלי.

הקצאת התקציבים (במיליוני ₪) בהתאם לסעיפי ההחלטה מפורטת גם בטבלה שלהלן:

משרד	סעיף	סכומי פיתוח ממשלתיים	משרדי	סה"כ
סה"כ		46.5	10.5	57.0
פנים	תגבור תקציב שוטף	18		18
שיכון	תכנון מפורט בקרקע פרטית	4		4
שיכון	פיתוח תשתיות במרקם הוותיק	10		10
חינוך	חינוך פורמלי	3	3	6
חינוך	חינוך בלתי פורמלי	1		1
רווחה	תגבור שירותי רווחה	3		3
עבודה	מרכזי הכוון תעסוקתיים	1	1	2

מזכירות הממשלה

2	1	1	בטחון קהילתי	בל"מ
5		5	תקצוב משלים למבני ציבור	נגב גליל
1	0.5	0.5	מיתוג תיירות	נגב גליל
5	5		מפגעי פסולת	הגנת הסביבה

עדיפות לאומית

החלטה זו נשענת על השיקולים והנימוקים שביסוד החלטה 717, שנבחנו בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, שעניינו עדיפות לאומית.

יוער כי בהחלטת הממשלה 717 קבעה הממשלה כי היישובים הדרוזיים המפורטים בהחלטה יהיו בעלי עדיפות לאומית בשנים 2021 עד 2024 וקבעה להם תוכנית פיתוח לשנים 2021 עד 2023. כמו כן, קבעה כי יתרות מאותה החלטה שלא ינוצלו בין השנים 2021 עד 2023 יועברו לשימוש בשנת 2024.

בנספח א' שלהלן יפורטו הסעיפים שעניינם מתן הטבות ליישובי עדיפות לאומית על בסיס שיקולי עדיפות לאומית והסעיפים המבוססים על שיקולים מקצועיים על-פי הדין הכללי.

נספח א'

נושא	סעיף ראשי	סעיף משנה	סוג
תגבור תקציב שוטף	2		עדיפות לאומית
תכנון מפורט בקרקע פרטית	3	א	עדיפות לאומית
פיתוח תשתיות במרקם הוותיק	3	ב	עדיפות לאומית
חינוך פורמלי	4	א	עדיפות לאומית
חינוך בלתי פורמלי	4	ב	עדיפות לאומית
תגבור שירותי רווחה	5		עדיפות לאומית

מזכירות הממשלה

עדיפות לאומית		6	מרכזי הכוון תעסוקתיים
עדיפות לאומית		7	בטחון קהילתי
עדיפות לאומית	א	8	תקצוב משלים למבני ציבור
עדיפות לאומית	ב	8	מיתוג תיירות

הערה